

III. 31 - 40 Lílá pozoruje bitvu, v níž bojuje její bývalý manžel.

VASIŠTHA pokračoval: Lílá to vše nahlédla a pak znovu spatřila svatyni paláce i tělo krále, pohřbené pod záplavou květů. Zrodila se v ní obrovská touha spatřit králův další život. Okamžitě vystoupala na vrcholek stvoření a poté se dostala do říše, jíž nyní její manžel vládl.

Jeho království začal právě v tu dobu obléhat mocný vládce Sindhu. Obě ženy se přenesly nad bitevní pole, kde se již mnoho nebeských bytostí chystalo stát svědky bitvy i hrdinských činů velkých bojovníků.

RÁMA se zeptal: Svatý muži, řekni mi, koho z bojovníků lze ve válce považovat za hrdinu a kdo je válečným zločincem, lidskou zrůdou?

VASIŠTHA odpověděl: Ó Rámo, kdo se účastní boje, jenž je v souladu s pokyny svatých knih, a bojuje za bezúhonného spravedlivého krále, tak ať už vyhraje nebo v bitvě padne, je hrdinou. Kdo bojuje jménem nespravedlivého vládce, který má zálibu v mučení lidí a zohyzďování jejich těl, ten třebaže v boji padne, je válečným zločincem a přijde do pekla. Kdo bojuje, aby chránil dobytek, světce, přátele nebo ty, jimž poskytl přístřeší, je ozdobou nebes. Ten, kdo bojuje za krále či pána, který týrá a mučí druhé, přijde do pekla. Do nebe se může dostat jen ten, kdo zemře v čestném boji. Kdo bojuje nečestně, ten i kdyby v bitvě padl, do nebe nepříjde.

Ó Rámo, Lílá viděla shůry, jak se k sobě přibližují dvě obrovské armády s odhodláním utkat se v bitvě⁹

Když přišel večer, manžel Líly svolal své ministry, aby společně rokovali o vývoji událostí. Potom šel spát.

Obě ženy opustily místo, z něhož pozorovaly zuřivou bitvu, a přenesly se jako vánek do komnaty, v níž spal král.

RÁMA se zeptal: Svatý muži, tělo se mi zdá velké a těžké na to, aby mohlo projít nepatrnou škvírou ve dveřích.

VASIŠTHA pravil: Ó Rámo, pro toho, kdo je pevně svázán s představou fyzického těla, to opravdu není možné. Avšak je to jen vnitřní přesvědčení „jsem tělo, omezené ve svém pohybu“, které vytvoří překážku a zabrání tomu, aby to možné bylo. Ale není-li tu mylné přesvědčení, není tu žádná překážka.

9 Zde následuje popis obou armád a rozmístění vojenských jednotek, popis bitvy i následných hrůzných scénérií. To vše je v tomto překladu vynecháno. (Pozn. Svámí Vénkatéśánanda)

Tak jako voda vždy zůstane vodou a bude téci dolů a oheň zůstane věrný své přirozenosti stoupat vzhůru, tak Vědomí vždy zůstane Vědomím. Avšak ten, kdo to nepochopil, nemůže zakoušet jemnost a pravou podstatu Vědomí. Jaké je pochopení, taková je mysl. Proto pochopení znamená mysl. A přece nasměrování mysli lze pomocí velkého úsilí změnit. Jednání člověka je v souladu s jeho myslí, tedy s jeho pochopením.

Jak by mohl být omezen v pohybu ten, kdo ví, že má éterické tělo? Ve skutečnosti každé tělo, ať je kdekoli, není nic jiného než čiré Vědomí. V důsledku představ vyvstávajících v nitru člověka se však tělo jeví jako něco, co přichází a odchází. Totéž neomezené Vědomí je tedy jak individuálním vědomím, tedy myslí jedince, tak i vesmírným prostorem, tedy hmotou. Proto může éterické tělo vstoupit kamkoli a jít, kam ho touhy jeho srdce povedou.

Ó Rámo, tuto povahu a schopnost má vědomí každého člověka. Každý člověk má však jinou představu o světě. Smrt a podobné zkušenosti jsou jako rozpuštění vesmíru, noc kosmického Vědomí. Jakmile přijde konec, probudí se jedinec do svého vlastního myšlenkového stvoření, jež je zhmotněním jeho představ, myšlenek a iluzí. Stejně jako po zániku vesmíru stvoří kosmické Bytí svět, jedinec si stvoří svůj vlastní svět po své smrti.

Božstva jako Brahmá, Višnu a Šiva, dále též mudrci a světci dosahují během rozpuštění vesmíru konečného osvobození a jejich zrození v novém cyklu stvoření již nevychází z minulých vzpomínek. Co se týká ostatních, jejich nové zrození po smrti je ovlivněno otisky různých zážitků a zkušeností z minulého života, které se zachytily v mysli.

VASIŠTHA pokračoval: Stav těsně po smrti, kdy lze říci, že člověk není ani zde ani tam a kdy jeho vědomí jako by pootevřelo oči, se nazývá *pradhána*, což znamená hmotný či netečný stav Vědomí. Tento stav je znám také jako éterická podstata či neprojevená podstata a považuje se za zároveň schopný i neschopný vnímání. Odpovídá za vzpomínky či jejich nepřítomnost, a tím i za další zrození.

Jakmile se tato éterická podstata probudí a v jejím vědomí se projeví pocit ega, vznikne pět základních prvků, jimiž jsou prostor, vzduch, oheň, voda a země, vznikne čas i vše ostatní, co je třeba k fyzickému zrození a existenci. To vše potom vytvoří své hmotné protějšky a během stavů bdění a snění dává vzniknout pocitu fyzického těla. Ve skutečnosti to všechno vytváří éterické tělo *džívy*.

Jakmile představa „já jsem tělo“ zapustí hluboké kořeny, éterické tělo vytvoří fyzické charakteristiky těla, například oči a uši. To vše se však děje jen jako vibrace či chvění ve vzduchu. A třebaže se to vše zdá skutečné, je to stejně skutečné nebo neskučné jako zážitek sexuálního potěšení ve snu.

Ať člověk umírá kdekoli, právě tam vidí *džíva* celé dění. *Džíva* si představuje „to je svět a to jsem já“ právě v prostoru Vědomí. Věří tomu, že byl zrozen, a proto zakouší svět, třebaže svět není nic jiného než prostor, stejně jako je pouhým prostorem i samotný *džíva*! *Džíva* si myslí: „To je můj otec, má matka, mé bohatství, zde jsou mé dobré skutky a tady, běda, ty špatné.“ Představuje si: „Teď jsem malé dítě a teď už jsem mladík...“ a vidí to vše ve svém srdci.

Stvořený svět je jako les, který vyrůstá v srdci každého *džívy*. Kdekoli člověk umírá, právě tehdy a tam spatří takový les. Bezpočet světů zrozených ve vědomí jednotlivých *džívů* již časem zaniklo a podobně zaniklo bezpočet bohů, jakými jsou Brahmá, Višnu či Rudra, i bezpočet Sluncí. V tomto smyslu se iluzorní vnímání stvořeného světa již nesčetněkrát událo, děje se nyní a bude se dít i v budoucnosti, neboť nejde o nic jiného než o pohyb mysli, jež je neoddělitelná od Vědomí. Činnost mysli není ve skutečnosti nic jiného než Vědomí a toto Vědomí je nejvyšší Pravda.